

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/48/2017
Identifikačné číslo spisu:	7516010002
Dátum vydania rozhodnutia:	08.11.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7516010002.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj vo veci obvineného F. T., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona s použitím § 138 písm. a/ Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 8. novembra 2017 v Bratislave, o dovolaní obvineného F. T. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/59/2016, z 24. augusta 2016 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného F. T. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, sp. zn. 4T/1/2016, z 31. mája 2016 bol obvinený F. T. uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona s použitím § 138 písm. a/ Trestného zákona pre skutok uvedený vo výrokovej časti označeného rozsudku. Za spáchanie tohto zločinu mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov, pričom na výkon trestu ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia. Zároveň bol obvinenému uložený trest prepadnutia veci - skladacieho vreckového nožika značky Victorinox.

Krajský súd v Košiciach uznesením, sp. zn. 4To/59/2016, z 24. augusta 2016, postupom podľa § 319 Trestného poriadku, zamietol odvolanie obvineného F. T. podané proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie, sp. zn. 4T/1/2016, z 31. mája 2016.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Trestného poriadku. V dovolaní namietol porušenie práva na obhajobu tým, že nebolo rozhodnuté o jeho návrhoch na vykonanie konfrontácie s poškodenou (body 5 až 8 dovolania) a namietol, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom (body 8 až 14 dovolania), konkrétne uviedol: „Výkonanie konfrontácie s poškodenou som navrhol jednak v prípravnom konaní 29. decembra 2015 v rámci preštudovania vyšetrovacieho spisu ako aj na hlavnom pojednávaní 29. marca 2016. Napriek mojím návrhom na vykonanie dokazovania o týchto súd žiadnym spôsobom nerozhodol a s mojím návrhom sa nevysporiadal ani vo svojom rozsudku. Na uvedenú

skutočnosť som poukazoval aj v rámci môjho odvolania, s čím sa však nevysporiadal ani Krajský súd v Košiciach, ktorý iba stroho konštatoval, že znalkyňa vykonanie konfrontácie nedoporučila, avšak bez toho, aby sa vysporiadal so skutočnosťou, že o mojom návrhu rozhodnuté vôbec nebolo". Ďalej uviedol: „V rámci dokazovania pred súdom prvého stupňa bol vykonaný jediný vecný dôkaz a to opoznanie vreckového noža, ktorým som mal ohrozovať poškodenú a pod touto hrozbou požadovať vydanie peňažných prostriedkov, ktoré mala pri sebe. Mám za to, že znovupoznávanie tohto vecného dôkazu bolo vykonané v rozpore s § 126 ods. 1 Trestného poriadku. Rekognícia veci v prípravnom konaní nebola vykonaná vôbec. K rekognícii pristúpil až súd na hlavnom pojednávaní 22. apríla 2016 a to tak, že poškodená bola pri svojom výsluchu vyzvaná, aby opísala nôž, ktorým som sa jej mal vyhrážať. Opis zbrane zo strany poškodenej spočíval iba v uvedení jeho dĺžky cca 25 cm. Po skončení výsluchov súd pristúpil k vykonaniu rekognície noža a to tak, že poškodenej predložil fotografiu noža, ktorý bol vydaný v prípravnom konaní a dotazoval sa jej, či sa jedná o nôž, ktorým som sa jej mal vyhrážať. Takýto postup je v hrubom rozpore s princípmi vykonania rekognície. Za predpokladu riadneho a zákonného vykonania rekognície by poškodená bola vyzvaná k opoznaniu zbrane. Pokiaľ by zbraň opoznať nedokázala, založilo by to dôvodné pochybnosti nielen o kvalifikácii skutku ako lúpeže spáchanej závažnejším spôsobom konania ale aj o hodnovernosti jediného usvedčujúceho dôkazu ako celku." V závere dovolania vysvetlil, že má za to, že súd v konaní rezignoval na zákonné vykonanie dôkazov a jeho vinu založil na predsudkoch voči jeho osobe a jeho sociálnemu postaveniu než na riadne vykonaných dôkazoch. Navrhol, aby najvyšší súd vyslovil, že uznesenie Krajského súdu v Košiciach ako aj v konaní, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanovení § 272 Trestného poriadku a § 126 Trestného poriadku, ako aj v iných ustanoveniach a to v neprospech obvineného F. T.. Zároveň navrhol, aby najvyšší súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/59/2016, z 24. augusta 2016 a zrušil aj rozsudok Okresného súdu Košice - okolie, sp. zn. 4T/1/2016, z 31. mája 2016 a prikázal Okresnému súdu Košice - okolie, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa stručne vyjadrila prokurátorka, ktorá uviedla, že je toho názoru, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Trestného poriadku, pričom v priebehu trestného konania nedošlo k porušeniu práv obvineného na obhajobu a rozhodnutie Okresného súdu Košice - okolie, ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané zákonným spôsobom. Navrhla, aby dovolací súd odmietol dovolanie obvineného, pretože je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. a/, písm. h/ Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného F. T. nie je opodstatnené, pretože je zřejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

K obvineným označenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku najvyšší súd uvádza, že týmto môže byť len zásadné porušenie práva na obhajobu. Zásadným porušením práva na obhajobu je najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu

rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Najvyšší súd konštatuje, že obvineným označený dovolací dôvod nie je v predmetnej veci daný, pričom rozhodnutiami okresného súdu ani krajského súdu nedošlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu, pričom aj konanie predchádzajúce rozhodnutiam súdov nižších stupňov bolo vykonané v súlade s Trestným poriadkom a podľa názoru najvyššieho súdu i s článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Pokiaľ obvinený v dovolaní argumentoval nevykonaním dôkazu - konfrontácie medzi ním a poškodenou, keď už v prípravnom konaní ale i na hlavnom pojednávaní konanom 29. marca 2016 túto konfrontáciu navrhol, s tým že o tomto návrhu „rozhodnuté vôbec nebolo“ k tomu najvyšší súd poznamenáva.

Nie je pravdivé tvrdenie obvineného, že o jeho návrhu „rozhodnuté vôbec nebolo“, pretože vyšetrovateľ v rámci preštudovania spisu 29. decembra 2015 (č. l. 61) postupom podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku odmietol aj návrh na vykonanie konfrontácie.

Pokiaľ ide o súdne konanie tak na záverečnom hlavnom pojednávaní konanom 31. mája 2016 po vykonaní všetkých dôkazov na otázku predsedníčky senátu, či sú návrhy na doplnenie dokazovania, obvinený uviedol: „Chcem, aby v konaní umožnil výsluch svedkyne R. F.“ (č. l. 115). V podstate to isté zopakoval obhajca. Ani obvinený ani obhajca nenavrhli vykonanie konfrontácie medzi obvineným a poškodenou. Súd postupom podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku návrh na doplnenie dokazovania odmietol (č. l. 115) a následne podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku bolo dokazovanie vyhlásené za skončené (č. l. 116).

Postup vyšetrovateľa v prípravnom konaní i súdu prvého stupňa v súdnom konaní bol bezchybný a v súlade so zákonom.

Obvinený a ani jeho obhajca na verejnom zasadnutí konanom na Krajskom súde v Košiciach 24. augusta 2016 o odvolaní obvineného v záverečných návrhoch (č. l. 142) nenavrhli doplnenie dokazovania a nenavrhli vykonanie žiadnych dôkazov. Aj takýto konkludentný prejav strany konania je jeho konečným prejavom o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a teda je jeho jednoznačným prejavom, že nemá žiadne návrhy na doplnenie dokazovania a že netrvá na skôr prednesených návrhoch na doplnenie dokazovania. Rešpektovanie tohto prejavu vôle strany konania nemožno považovať za porušenie práv na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku (R 116/2014), pričom obvinený sa nemôže v dovolacom konaní domáhať uplatnenia práva, o ktoré sa skôr dostatočne nestaral (*Vigilantibus iura*).

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že k porušeniu práva obvineného na obhajobu tak, ako na to poukázal v dovolaní v žiadnom prípade nedošlo, pretože v záverečných fázach súdneho konania obvinený ani jeho obhajca nenavrhli doplnenie dokazovania vykonaním žiadnych dôkazov. Preto najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

Nad rámec nevyhnutného sa žiada upriamiť pozornosť na výsluch poškodenej D. L. na hlavnom pojednávaní konanom 22. apríla 2016 (č. l. 94 - 95), ktorý bol vykonaný za prítomnosti obvineného i obhajcu, pričom obvinenému bolo umožnené klásť svedkyňi otázky, čo aj využil (č. l. 95), a teda bol vykonaný „krížový“ výsluch menovanej svedkyne (tzv. grilovanie), ktorý plnohodnotne materiálne nahradil ich vzájomnú konfrontáciu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom (inými slovami, ak dôkazy boli vykonané nezákonným spôsobom). Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by svojou povahou a závažnosťou malo zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku len vtedy, ak má resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukáže takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku.

Z predloženého spisu vyplýva, že obvinený 16. novembra 2015 dobrovoľne vydal, ako vec dôležitú pre trestné konanie, nožik, ktorý mal pri sebe (č. l. 50).

Dňa 22. apríla 2016 súd na hlavnom pojednávaní (č. l. 100) postupujúc podľa § 270 ods. 1 Trestného poriadku predložil stranám konania vecné dôkazy - dobrovoľne vydaný nôž patriaci obvinenému s tým, že strany konania sa k tomuto vecnému dôkazu mohli vyjadriť, čo sa aj stalo.

Okresný súd postupoval plne v súlade so zákonom, pričom neporušil žiadne procesné ustanovenie. Obvinený účelovo zamenil rekogníciu podľa § 126 Trestného poriadku s vykonávaním vecných dôkazov na hlavnom pojednávaní podľa § 270 Trestného poriadku, pričom zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zreteľne vyplýva, že súd rekogníciu nevykonával, ale postupoval podľa § 270, a teda správnym procesným postupom oboznámil vec dôležitú pre trestné konanie.

Klasickú rekogníciu podľa § 126 Trestného poriadku nemožno stotožňovať s vykonaním vecných dôkazov na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 270 Trestného poriadku, pretože vyjadrenie sa svedka k predloženej doličnej veci nie je rekogníciou v pravom slova zmysle tak, ako to vykladá dovolateľ, ale ide o tvrdenie svedka, ktoré je súčasťou jeho výpovede podľa § 125, § 131, § 132, § 134, § 135, § 261, § 262 Trestného poriadku.

Preto ani v tejto časti nepovažoval najvyšší súd argumenty dovolateľa za relevantné na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku.

So zreteľom na vyššie uvedené rozhodol dovolací súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.